

København 22.6.2020

Høringssvar vedr. udkast til bekendtgørelse til lov om compensation til handicappede i erhvev m.v.

Danske Døves Landsforbund takker for muligheden for at give input til udkastet til bekendtgørelse til lov om compensation til handicappede i erhverv m.v.

Indledende betragtninger

Der mangler set fra døves perspektiv en grundlæggende forståelse for den type personlig assistance som døve er afhængige af, nemlig tegnsprogstolkning. Tegnsprogstolkning udføres af professionsuddannede tegnsprogstolke og er en højt specialiserede ydelse. Der anslås at være i omegnen af 250 aktive tegnsprogstolke til at dække alle døves tolkebehov på alle ressortområder på tværs af hele landet og hele døgnet. Tegnsprogstolke har et hårdt belastet arbejdsmiljø og kan maksimalt tolke mellem 20-25 timer om ugen af hensyn til både nedslidning og muskel-skelet skader. Den øvrige tid går til forberedelse af opgaver, transport, administration (og det er der rigeligt af) osv. Samtidig er der klare grænser for, hvor længe i træk der kan tolkes. Typisk vil der være behov for ca. 15 min. pause pr. tolketime og ved længere møder eller møder med mange deltagere eller på et højt fagligt niveau vil der være behov for to tolke på opgave samtidig. Vi henviser i øvrigt til evt. høringssvar fra tegnsprogstolkeleverandører og tegnsprogstolkeforeninger for yderligere indsigt i arbejdsforhold og prisstrukturer. Vi henviser også til høringssvar fra øvrige brugerorganisationer, der kan belyse særlige vilkår for de enkelte områder.

Det er således en meget anderledes situation end for mange andre personlige assistenter, men det fremgår desværre ikke klart nok i hverken lovgivning eller vejledning. Det er meget positivt, at der er mulighed for at rekvirere tegnsprogstolk fra ekstern leverandør, da det på mange måder sikrer den mest optimale udnyttelsen af landets tolkeressourcer, men vi oplever som døve, at det mistænkeliggøres og at der stilles spørgsmål ved det rimelige i muligheden og prisen. Det er vores opfattelse, at den mistænkeliggørelse formaliseres med det foreliggende udkast til bekendtgørelse.

I Danske Døves Landsforbund er vi af den klare holdning, at ingen skal snyde og ingen skal overbetales. Vi vil have mest mulig personlig assistance for midlerne, det er vores mulighed for at være på arbejdsmarkedet. Men vi har forståelse for, at tegnsprogstolke ikke kan tolke 37 timer om ugen. Det er derfor afgørende, at der sikres et rimeligt eksistensgrundlag, uanset om tegnsprogstolken er ansat i virksomheden eller rekvireres udefra. Det er nødvendigt for at skabe et grundlag for at døve nu og i fremtiden kan have tegnsprogstolke til rådighed.

Danske Døves Landsforbund ønsker sig brændende, at ansvaret for administration og bestilling af tegnsprogstolkning samles i én national myndighed på tværs af sektorer, da tegnsprogstolkeområdet er for småt og nichepræget til den store adskillelse, der er på nuværende tidspunkt. Én national myndighed vil samtidig have bedre forudsætninger for at kunne indgå prisaftaler, så de faktisk sikrer et bæredygtigt marked for både brugere,

leverandører og betaler. Ved én national myndighed vil man endvidere have det fulde overblik over samtlige tolkeopgaver på tværs af alle områder, og på den måde også kunne sikre koordinationen på tværs af brugere og sektorer.

Gennemgang af forslaget

Pkt. 3:

I forbindelse med § 12 stk. 3. bør det kaldes tegnsprogs- og skrivetolk, eller opdeles i henholdsvis tegnsprogstolk og skrivetolk. Disse betegnelser vil være i tråd med bekendtgørelsen for uddannelsen. Det bør også være dækkende for de grene af tegnsprogstolkning, der f.eks. handler om taktiltolkning til døvblinde, mundhåndsystemtolkning og andre relaterede tolkeformer. Det skal så konsekvensrettes gennem bekendtgørelsen.

I § 12 stk. 3 har man tilføjet: "I disse tilfælde skal jobcenteret indgå aftale med virksomheden om rekvirering af personlig assistance." Det er grundlæggende uklart, hvorfor denne sætning tilføjes og der foreligger ikke nogen vejledning til, hvad det betyder og hvordan det skal administreres. Det er fuldstændig afgørende, at det ikke betyder en forringelse af døves ret og mulighed for at rekvirere den bedst mulige tegnsprogstolk til den pågældende arbejdsopgave. Danske Døves Landsforbund er meget bekymret for, at det vil forringe muligheden og ser formuleringen som en potentiel kattelem til at jobcentre af kommunale, økonomiske overvejelse kan presse døves arbejdsgivere til at vælge løsninger, som meget sjældent vil være den bedste og mest fleksible faglige løsning for hverken virksomheden eller den døve medarbejder. Det vil forringe den døves medarbejders muligheder på arbejdsmarkedet markant.

Der er allerede fastsat regler, der sikrer, at der ikke må være økonomiske interesser forbundet med bestillingen af ekstern leverandør, så det er unødigt med denne kattelem og vi vil på det kraftigste anmode om at sætningen slettes.

Det samme gør sig gældende med det forslåede stk. 4., hvor det fremgår, at "det er virksomheden, der rekvirerer den personlige assistance."

Det er en unødigt bureaukratisering og administrativ byrde, der pålægges arbejdsgiveren ved at gøre det til virksomhedens opgave og økonomiske byrde. Hele fundamentet for lovgivningen om kompensation til handicappede i erhverv er, at man som handicappede kompenseres, så man kan indgå på lige fod med andre på arbejdsmarkedet. Ved at pålægge arbejdsgiveren opgaven med at rekvirere den personlige assistance fra ekstern leverandør, gør man den handicappede medarbejder til en byrde for virksomheden. Det modvirker fuldstændig intentionen med lovgivningen. I forvejen er det ikke nemt, men med disse præciseringer gøres det værre.

Disse to punkter er afgørende for DDL at få ændret, da de udover at besværliggøre det for arbejdsgiverne, også er et udtryk for den formalisering af mistænkeliggørelsen af døve. Der har været sager, hvor der er forekommet misbrug, men det kan simpelthen ikke føre til en mistænkeliggørelse og umyndiggørelse af en hel gruppe af handicappede. Straf dem, der

har snydt, stram op på tilsyn, lav en national myndighed med overblik over det samlede tegnsprogs- og skrivetolkeområde, men lad være med at ødelægge en relativt velfungerende ordning for at forhindre få personers udnyttelse af et hullet system. Det er samtidig væsentligt at sige, at de stramninger, som er foreslået, ikke forhindrer snyd, men bare gør det mere besværligt for alle andre at administrere ordningen efter hensigten.

Pkt. 5:

Det er positivt, at der til §20 indsættes ny tilføjelse, der slår fast, at dækning af rimelige rejseudgifter m.v. også gælder for eksternt rekvireret personlig assistent.

Pkt. 6:

Det er grundlæggende positivt, at man med ændringen går fra at én privat leverandør prissætter ydelsen. Det er samtidig positivt, at man har valgt at fastsætte priserne til de gældende takster, da det p.t. er det bedste grundlag. Der mangler dog en afklaring af, hvordan styrelsen påtænker at fastsætte og regulere satserne fremadrettet. Det forudsætter specialiseret viden om tegnsprogstolkemarkedet. Danske Døves Landsforbund vil anbefale, at der oprettes en national myndighed, som har ansvar for tegnsprogstolkeområdet på tværs af sektorer, herunder prisfastsættelse og aftaleindgåelse.

I § 24. stk. 6 fremgår det, at fjerntolkning afregnes til timepris uden administrationstillæg. Det er meget problematisk, at der ikke kan opkræves administrationstillæg, da administrationen af fjerntolkning ikke er mindre end ved fysisk tolkning. Vi anerkender, at det kan være vanskeligt at finde en model, hvor der ikke kan opkræves u hensigtsmæssigt meget i administrationstillæg ved fjerntolkning for flere borgere inden for en time. Omvendt er der lige meget administration forbundet med hver enkelt opkald og der stilles krav om sikre platforme osv. Derfor bør timeprisen for fjerntolkning hæves betragteligt for at sikre økonomien i ydelsen. DDL's bekymring er, at ingen vil tilbyde fjerntolkning, såfremt der ikke er dækning af de reelle udgifter forbundet med levere ydelsen.

Pkt. 7:

DDL vil foreslå, at § 24. b. flyttes op til de øvrige priser i § 24 af hensyn til overblikket.

§ 24 a. er meget problematisk. Der er absolut ingen forståelse for eller viden om, hvordan tegnsprogstolkning leveres og det forekommer at være et forslag, der er motiveret af kommunale, økonomiske hensyn uden skelnen til, hvad der faktisk fungerer bedst for brugeren og arbejdspladsen.

En tolkebrugers arbejdsdag kan for manges vedkommende sagtens bestå af flere tolkninger på forskellige adresser og med forskellige tolkeleverandører. Derfor kan man ikke opstille betingelsen om, at det kun er den første tolkning på bevillingshaverens arbejdsdag, der kan tillægges administrationstillæg og zonetillæg. Det vil være helt urimeligt for den tolkeleverandør, som påtager sig opgave nr. 2 på bevillingshaverens arbejdsdag, at de ikke kan få dækket de omkostninger, som er forbundet med leverancen via administrationstillægget og zonetillægget. Det vil låse markedet fast, da der ikke vil være nogen leverandører, som er interesseret i at tage andre opgaver end den første på dagen.

Samtidig vil tænkningen anspore til, at man bestiller mere tolkning end strengt nødvendigt for at sikre, at man har en leverandør til et sent møde o.l. Den nuværende løsning, hvor man bestiller den tolk, som man finder bedst til opgaven, på det tidspunkt, hvor det passer, vil ødelægges for at forhindre udbetaling af administrationstillæg og zonetillæg.

Det er endvidere uklart, hvad der menes med § 24 a. stk.2 vedrørende p-nummer. Er det tolkeleverandørens p-nummer eller er det, hvis der bliver leveret tolkning til flere bevillingshavere ansat på samme virksomhed?

§ 24 a. stk. 3. er en unødigt bureaukratisering, der ikke kan administreres. Hvad definerer en særligt lang arbejdsdag og hvem afgør det? Skal borgeren ansøge om det inden og hvor lang tid i forvejen?

Vi kan godt se, at rationale i § 24 a. er, at man vil forhindre, at nogen måtte "snyde" med at opdele opgaverne i enkelt, på hinanden følgende bestillinger, som de så kan øge indtjeningen ved, men det er netop den formalisering af mistænkeliggørelsen, som er svært problematisk og diskriminerende. Man ødelægger en velfungerende ordning for de mange for at forhindre de få i at snyde. Det skal klares med tilsyn, ikke ved dårlig lovgivning. Med en samlet, national myndighed, som varetager administration, bestilling og betalinger af al tolkning, kunne man få det fulde overblik over betalingerne. Ved at knytte et id-nummer til hver tolk vil man nemt kunne opdage og forhindre evt. uhensigtsmæssig opkrævning. Det vil samtidig gøre det nemmere for både brugere, arbejdsgivere og kommuner.

Det er af afgørende vigtighed for døves plads på arbejdsmarkedet, at §24 stk. a. inkl. stk. 2 og stk. 3 fjernes.

Pkt. 8:

Det er positivt, at det fortsat fremgår i §25 stk. 2., at tilskud til tegnsprogstolkning m.v. kan udbetales direkte til leverandøren. Det er afgørende for et smidigt system, der ikke belaster bevillingshavers arbejdsgiver, hverken administrativt eller økonomisk.

Derfor er det også uheldigt og unødvendigt, at §25. stk. 3 giver jobcenteret mandat til at vurdere om tilskuddet kan udbetales direkte. Det må og skal være udgangspunktet, at det er leverandøren, som har ansvaret og mellemværendet med kommunen om afregning. Det kan og skal ikke være arbejdsgiveren. Det skal være nemt at have døve ansat, ikke svært og administrativt tungt.

I §25 stk. 4. fastsættes regler for, at der ikke må være økonomiske interesser. Det mener DDL er tilstrækkelig rammesætning for, hvor grænsen går. Der behøves ikke yderligere bureaukratisering. Det er dog problematisk, at man nu udstrækker det til at nærmeste pårørende også kan omfatte venskabelige relationer. I døveverdenen kender alle hinanden og langt de fleste tegnsprogstolke. Det er et vilkår, når man deler et sprog og en kultur, men det er samtidig et vilkår man lever med hver dag og får til at fungere. Man kan ikke lægge en anden kulturs relationsforståelse ned over døveverdenen og vurdere på det grundlag. DDL

mener, at man bør gå væk fra disse præciseringer af relationer og blot henvise til øvrig lovgivnings habilitetsregler.

Tro- og loveerklæringer er et administrativt uhyre, der pålægger alle parter, og værst af alt, arbejdsgiverne, enorme administrative byrder, som mindsker lysten til at have døve medarbejdere. Med en national, koordinerende myndighed på tegnsprogstolkeområdet, ville man kunne undlade disse tro- og loveerklæringer. Derudover burde det grundlæggende være overflødigt med erklæringerne, da bekendtgørelsen allerede fastsætter habilitetsreglerne som selvfølgelig skal overholdes. Når man pålægger nogen at skrive under på, at de følger reglerne, antager man fra starten, at de ikke følger reglerne, hvis ikke de skriver under på det. Det er endnu et eksempel på den formalisering af mistænkeliggørelse af døve og tegnsprogstolkene som går igen flere gange.

Pkt. 9:

Danske Døves Landsforbund bakker op om den foreslåede aflysningsfrist.

Pkt. 10:

§ 26 stk. 2 er en unødigt og uhensigtsmæssig stramning. Såfremt der ikke er økonomiske interesser eller andre habilitetsproblematikker, så skal det ikke være en vurdering om eksterne leverandører kan anmode og modtage tilskud til personlig assistance. Hvis ikke leverandøren opkræver, så påføres arbejdsgiveren opgaven og en væsentlig økonomisk byrde samt massivt administrativt arbejde. Det er ikke fremmende for døves beskæftigelse, hvilket ellers er hensigten med kompensationslovgivningen.

§ 26 stk. 4 indeholder i udkastet et forslag til, at den personlige assistents cpr.nr skal oplyses. Dette er et helt urimeligt krav, der efter vores opfattelser strider mod GDPR-lovgivningen. Du beder heller ikke om din elektrikers cpr.nr. Det er dyneløfteri og mistænkeliggørelse af en hel faggruppe.

Det er allerede slået fast, at der ikke må være sammenfaldende økonomiske interesser. Det skal alle overholde og jobcenteret har som altid mulighed for at føre tilsyn med det, hvis de har formodninger om at der måtte være habilitetsproblemer.

Pkt. 11:

Det bør heller ikke i §27 stk. 3 være et "kan", men et "skal". Såfremt der ikke er økonomiske interesser eller andre habilitetsproblematikker, så er det ikke et vurderings spørgsmål, men en praktisk foranstaltning, at man selvfølgelig betaler til dem, der har leveret ydelsen.

Konkrete ønsker til ændringer i udkast til ny bekendtgørelse:

- §12 stk. 1 ændres "vikarbureau" til "ekstern leverandør".
- §12 stk. 3 sidste linje: "I disse tilfælde skal jobcenteret indgå aftale med virksomheden om rekvirering af personlig assistance" fjernes.

- §12 stk. 3 og andre steder ændres terminologi til tegnsprogs- og skrivetolk, eller tegnsprogstolk og skrivetolk.
- §12 stk. 4 fjernes.
- §24 stk. 6 ændres til: "Fjerntolkning afregnes på samme vilkår som fysisk tolkning dog undtaget zonetillæg. Såfremt der løses tolkninger for forskellige tolkebrugere inden for samme time, betragtes opgaveløsningen som gruppetolkning og timeprisen og administrationstillægget fordeles på antallet af tolkebrugere.
- §24a. ændres til følgende: En bevillingshavers arbejdsdag kan bestå af flere tolkninger. Såfremt tolkningerne ligger i umiddelbar forlængelse af hinanden og den samme tolk benyttes, tillægges der ikke administrationstillæg og zonetillæg.
- §24a. stk. 2. ændres til: Ved gruppetolkning på samme arbejdsplads fordeles timepris + administrationstillæg og zonetillæg på de tilstedeværende tolkebrugeres bevillinger.
- §24 a. stk. 3. fjernes.
- §24 b, stk. 4. ændres terminologien 'omkostningstunge tolkninger' til 'særligt krævende tolkninger'.
- §25, stk. 2. ændres til "Jobcentret udbetaler tilskud...".
- §25 stk. 3. fjernes.
- §25 stk. 4. sidste linje: "Nærmeste pårørende kan i visse tilfælde også omfatte venskabelige relationer." fjernes.
- Ny §25 stk. 5.: "Jobcenteret er ved bestyret mistanke om sammenfald af økonomiske interesser jf. stk. 4. berettiget til at indhente oplysninger og dokumentation til at belyse parternes økonomiske interesser. I fald der foreligger dokumentation for økonomiske sammenfaldende interesser, kan jobcenteret pålægge bevillingshaver at stoppe brugen af den pågældende eksterne leverandør."
- § 25 stk. 5 (om fravigelse af betingelserne) bliver ny stk. 6.
- §25 stk. 6 fjernes.
- § 26, stk. 1 og 2 fjernes - den nuværende praksis fastholdes.

- § 26 stk. 3: Man kan overveje om man i bekendtgørelsen vil formalisere praksis og indføje følgende:
”Der skal forefindes dokumentation for arbejdstider leveret af ekstern leverandør. Dokumentationen underskrives af henholdsvis tolkebrugeren og tolken.
- §26 stk. 4. sidste linje fjernes: ”Endvidere skal CPR-nr. for den personlige assistent oplyses.”
- § 27, stk. 3 ændres sætningen ”kan jobcentret vælge...” til ”udbetaler jobcentret tilskuddet til...”